

Martina Hozová
HUMAN NETWORK
• 13. 1. – 27. 2, 2012 •

Mgr. Martina Hozová, akademická sochařka se narodila 14. 6. 1971 v Hradci Králové. Je absolventkou SPŠ sochařsko – kamenické v Hořicích v Podkrkonoší a Akademie výtvarných umění v Praze. Zde v letech 1989 – 1995 studovala sochařství v atelieru prof. Karla Nepraše a v letech 2006 – 2008 v rámci programu ČŽV obor restaurování sochařských uměleckých děl u prof. Petra Siegla akad. soch. rest.

Její tvorbu reprezentují sochy, koláže, kresby a malby. Obsahově je ústředním tématem člověk, konfrontovaný na jedné straně se sebou samým – se svojí spiritualitou a pudovostí a na straně druhé se společností – s jejím náboženskými, etickými a společenskými normami. Vznik všech prací provázejí právě úvahy o platnosti těchto norem, o neustálých kolapsech etických principů, o schizofrenním jednání jedince v rámci společnosti, o náboženském dogmatismu, o vlivu křesťanské ideologie a jejích symbolů na současného člověka a o jeho schopnosti zabývat se tím, co ho přesahuje. Výchozím bodem pro tvorbu je dějinné výtvarné zpracování lidského morálního archetypu zachyceného ve vypjatých polohách a všeobecně známých souvislostech nejruznějšími umělci.

Reakce na západoevropskou křesťanskou historii, aktualizace a parafrázování „věčných témat“, nacházení jiných souvislostí, posouvání významů, realizace hypotetických vizí vzniklých přepracováním

zažitých náboženských výjevů, to vše je základní koncepcí autorčiny tvorby. Poslední práce jsou typické tím, že se v nich v souvislosti s figurou objevuje zobrazení reálných předmětů, symbolizujících naši současnou závislost na technice, která přináší své výhody, ale i značné limity. Sochy MH jsou realizovány v nejrůznějších materiálech jako je kámen, románský cement, acryl, pálená hlína, sádra, štuk a dalších.

Head I
2011, románský cement, výška 72 cm

Head I (detail)
2011, románský cement, výška 72 cm

Human Network - Martina Hozová

Umění je bezpochyby určitá technika (techné), která spočívá v prolamování zavedených forem, jichž čas od času dosáhnou velcí umělci. Tento průlom pak předávají svým žákům, kteří jej dále rozvíjejí. V renesanci bylo běžné sledovat umělecké dílny velkých mistrů, z nichž za šťastných podmínek vycházeli mistři noví. Bylo tomu tak například u mistrů Cinquecenta. Tizian a Giorgione vyšli z dílny Giovanni Belliniho. Naše přepjatě individualistická doba posedlá romantizovanou originalitou zapomněla na tyto nadosobní procesy. Abychom si tento vzorec uvědomili, musí vzniknout určité uspořádání vztahů. Tak tomu je ve vztahu Karla Nepraše a jeho žáků. Jejich životnost dokazuje, že byl průkopníkem nadosobního pojetí sochy. Víme, že Nepraš dbal na to, aby jeho žáci rozvíjeli to, co jim svěřil. Dnes vystavující Martina Hozová pevně uchopila to, co jí bylo svěřeno a vdechla tomu další život. Je pokračováním jednoho slohu českého výtvarného umění, který se zformoval v 60. letech 20. století. Technika a materialita zprostředkovaná jejím učitelem je jednoznačně nesena její vlastní autorskou intuicí. Jednotlivé části reliéfů vyjadřují různé hybné momenty jednoho děje. I zde je možné poukázat na paralelu k Neprašovu požadavku hybnosti soch. Reliéfy Martiny Hozové, ač nehybné jsou pohyblivé. Zachycují pohyb či děj stejně jako ho zachycovali Muybridgeovi chronofotografie šermířů, boxerů, běžících koní či „kráčejších“ aktů. V analogii ke chronofotografii bychom mohli její postup podobně nazvat chrono-reliéfem nebo chrono-statismem. Ale není to jenom děj, je to také permutace prvků a jejich vztahů. Tím se otevírá cesta vlastních autorských posunů.

Série Connecting People si pohrává s variacemi vztahů mezi figurami umístěnými do velké lidské sítě. Základní sdělení je jasné, člověk není ostrovem, ale je četnými způsoby zapojen do četných vztahů s ostatními, není tak dán zcela substancí, ale také relací, vztahem různých povah. Tyto vztahy jsou zde materiálně vyjádřeny vertikálními i horizontálními spoji. Horizontální paží spojení vyjadřuje nejprve vztahy sociální, vertikální pak vyjadřují hierarchii ve společenské struktuře. V další fázi se však vztahy komplikují. Některá spojení jsou přerušena, vzniká dojem, jakoby na reliéfu pracoval zub času po vzoru řeckého Parthenónu. Tato přerušení začínají být výmluvná. V lidské síti se objevují místa izolovaných solitérů, spojení se začínají proměňovat a utvářet podle jiných typů vazeb. Vertikální spojení vyjadřuje sebe-překračování, transcendenci, kterou zřetelně vyjadřují křídla přidaná figurám, díky nimž se proměňují v anděly. Jednotlivé fáze pohybu křídel znovu evokují chronofotografickou kvalitu plastik, jako fází pohybu. Pohyb po vertikále zákonitě přináší zduchovnění motivu. Čtvercová síť vytvořila předem pole křížů, na němž se drobným gestem zjevuje figura multiplikovaného Ježíše. Na čísle VII kombinace/permutace spojení vedou k novému uspořádání, které připomíná comic strip. Formální hra spojení, plodí kouzlo humorné karikatury. Spojení jsou sexuální i mentální (falus – vagina, falus – ústa, propojení pudů a intelektu, pudového přitahování intelektem a přitahování intelektu pohlavím). Mechanické spojení falu a análu implikuje metaforickou mužskou homosexualitu. Bylo by chybou se domnívat, že autorčiným záměrem bylo šokovat. Sám koncept lidské sítě s různými variacemi spojení prostě zrodil jistou komičnost. A i tato komičnost vykazuje věrnost Martiny Hozové svému učiteli a jeho humoru. Ten Nepraš rozvíjel s Janem Steklíkem v legendární Křižovnické škole čistého humoru bez vtipu. Humor nepostrádá také v další artefakt nazvaný Pozemská adorace, který je alegorií tzv. rektálního alpinismu, známého to českého idiomu. Toto dílo přesahuje humornou stránku a vyjadřuje železné zákonitosti sociální hierarchie. Figura „papeže“ či vládce z hlediska psychoanalýzy Jacquesa Lacana vyjadřuje tzv. pána-signifikanta, toho jenž nás zneuznává jako subjekt, označuje nás a v sociálně-symbolickém řádu nás zařazuje na podřízené místo.

Symbolická výmluvnost lidské figury doplňuje výmluvnost hlav (Head I – IV). Hlava, podobně jako reliéfy Martiny Hozové pracují s principem zmrazených fází pohybu, kterému může být rozuměno jako pohybu myšlení či jako pohybu přechodu od efemérní meditace ke slovu. Tento princip přechodu od aury k ústům se opakuje také v jejích Chrlíčích.

Dovolte mi uzavřít úvodní slovo zastavením u artefaktu Krucifix K. N., který je vyobrazen i na pozvánce. Hozová zde vytvořila stylizovaný portrét Karla Nepraše na kříži odkazující příznačně na materiál instalatérských trubek. Na mne osobně působí dojmem fantaskního kyborga a evokuje představu, že Karel Nepraš, tento „fenomenální tvůrce instalačních mystifikací, monsignor skulptur“ jak charakterizoval Milan Langer, dosáhl trans-humánní existence. Stále se nám zjevuje, jeho tělo se stalo sochou a přebývá mezi námi. Krucifix K. N. symbolizuje svátost, ale také evangelium, učení, které přetrvává díky apoštolům. Hozová jakoby se pozapomněla v letech šedesátých, v pietním stavu hluboké nehybné sounáležitosti, nese pochodeň tohoto učení. Vystaví mu i chrám? Pokud ano, jistě nebude v duchu pustého ritualismu, ale ve znamení hry a humoru.

Michal Tošner

Výstavy a realizace

- 1989 Výstava studentů SPŠK - Galerie Jičín
- 1992 Samostatná výstava kreseb - Modes Robes, Praha
- 1993 Moravská galerie Brno
- 1993 Sympozium Vei – Hai – Vei, Čína
- 1993 Galerie ve dvoře, Veselí nad Moravou
- 1993 Výstava studentů AVU - Dům u Hybernů, Praha
- 1993 Výstava stážistů AVU - Stuttgart, Německo
- 1994 Výstava studentů AVU - Düsseldorf, Německo
- 1994 Studenti AVU - Karlovy Vary, Galerie U Prstenu, Praha
- 1995 Výstava diplomantů - Pyramida, Praha
- 1997 Studenti Karla Nepraše - VŠ pedagogická, Hradec Králové
- 1997 Samostatná výstava - DDM Vikýř, Jablonec nad Nisou
- 1998 Výstava s J. Štěpánkovou a Z. Krédlem - Ex-Club, Jablonec nad Nisou
- 1998 Samostatná výstava kreseb - Nora, Pardubice
- 1998 Samostatná výstava kreseb - Callisto, Hradec Králové
- 1998 Realizace baru Paradox v Hradci Králové
- 1999 Výstava s O. Noskem a Z. Krédlem – Galerie plastik, Hořice
- 2000 Studenti Karla Nepraše – Galerie v Zámeckém parku, Veselí n. M.
- 2001 Realizace pomníku obětem komunismu pro KPV, Havlíčkův Brod
- 2001 Studenti Karla Nepraše – Dům u kamene, Cheb
- 2003 Po roce – setkání studentů prof. Karla Nepraše – Muzeum Hořice
- 2005 Romantický horor – Galerie U Prstenu, Praha
- 2005 Dole bez – Škola prof. K. Nepraše – Dům umění, Opava
- 2006 Dívčí sen – Komunikační prostor Školská 24, Praha
- 2006 Dívčí sen – Městské muzeum Bystřice p. P.
- 2006 Autorská kopie sochy Diany podle originálu M. B. Brauna pro Vrtbovskou zahradu v Praze
- 2006 Lucky A12 – Galerie městské besedy, Chrudim
- 2006 Kvalitní řešení – Galerie moderního umění, Hradec Králové
- 2008 Exploze – Galerie sýpka, Pardubice
- 2010 Autorská rekonstrukce barokních váz k sousoší sv. Antonína Paduánského na Karlově mostě v Praze
- 2011 Connecting people - Galerie AMB, Hradec Králové
- 2011 Koláže - Salon Královéhradecký, Hradec Králové

Krucifix KN
2011, acrytal, výška 175 cm

Pozemská adorace
2003, sádra, výška 90 cm

„Karel Nepraš is not dead“

15. dubna 2010 se na AVU v Praze konala dlouho plánovaná akce „Karel Nepraš is not death“, iniciovaná bývalými studenty Neprašova ateliéru. Setkání studentů a přátel Karla Nepraše, upořádané u příležitosti 20. výročí založení jeho sochařské školy, bylo zahájeno hudební produkcí a happeningem. Vystoupil např. frontman skupiny N. V. Ú. Štěpán Málek, Filip „Elvis“ Kudrnáč a „moravská klika“, vedená M. Slovákem. Hudebním kouskem, věnovaným K. Neprašovi, přispěl i I. M. Jirous.

Akce pokračovala společným průvodem lidí a soch směrem k Veletržnímu paláci. Absolventi ateliéru K. Nepraše s sebou nesli díla věnovaná svému profesorovi, vytvořená právě pro tuto akci. Do Veletržního paláce, kde se měla v šatně NG odbýt malá akční vernisáž těchto artefaktů, ale po incidentu s ochrankou nebyli účastníci akce vpuštěni. Proběhlo tak pouze zastavení u soch Karla Nepraše „Egypt, Giacometti, Nepraš“ stojících před NG a následoval přesun na Žižkov, k poslednímu dílu K. Nepraše - Pomníku Jaroslava Haška na Prokopově náměstí. Zde následoval krátký happening a oslava pod dohledem druhého ředitele Křížovnické školy J. Steklíka, J. Vomáčky, A. Heinel a dalších osobností našeho kulturního milieu. Celá akce vyvrcholila koordinovaným přesunem do restauračního zařízení.

/ Karel Nepraš (2. dubna 1932 – 5. dubna 2002) je uznávaný český sochař a výtvarník, který od roku 1989 až do své smrti působil na Akademii výtvarných umění jako profesor. /

